

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa E. K.
przeciwko [...] Bank [...] S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 lutego 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 28 października 2014 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej
kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 października 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powódki od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo o zasądzenie od pozwanego Banku kwoty 1 823 362 zł tytułem odszkodowania za szkodę poniesioną na skutek nieuzasadnionej, zdaniem powódki, odmowy Banku przyjęcia zabezpieczenia hipotecznego jako zabezpieczenia zawartej przez strony umowy pożyczki, w wyniku czego powódka

zmuszona została do sprzedaży jednostek uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym U. po niższej cenie niż mogłaby uzyskać, gdyby uczyniła to w terminie późniejszym. Jako drugą podstawę roszczenia powódka wskazała wadliwe przeprowadzenie przez pozwany Bank procedury zamiany jednostek uczestnictwa w funduszu na gotówkę i przeniesienia pożyczki do innego banku, co spowodowało zbyt późną sprzedaż jednostek uczestnictwa w A. [...] Akcji C. i A. i w konsekwencji szkodę powódki.

W pierwszej kwestii Sądy obu instancji uznały, że pozwany Bank jako wierzyciel miał podstawy do odmowy przyjęcia zabezpieczenia pożyczki w formie hipoteki na nieruchomości stanowiącej współwłasność w 99% spółki prawa cypryjskiego z siedzibą na C. i w 1% powódki, z uwagi na możliwe komplikacje i trudności w prowadzeniu egzekucji z takiej nieruchomości i uzyskaniu zaspokojenia spłaty pożyczki.

W drugiej kwestii Sądy stwierdziły, że zgodnie z umową stron sposób zabezpieczenia pożyczki nie mógł być zmieniony jednostronnie przez pożyczkobiorcę, a więc propozycja powódki by zmienić zabezpieczenie na gotówkowe przez sprzedaż jednostek uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym musiała być zaakceptowana przez stronę pozwaną, co nastąpiło w dniu 24 marca 2011 r., gdy strony podpisały odpowiedni aneks do umowy. Skoro sprzedaż przez Bank jednostek uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym nastąpiła w dniu 29 marca 2011 r., nie można mówić o opóźnieniu i niewłaściwym wykonaniu umowy w tym zakresie.

W skardze kasacyjnej powódka, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Jako istotne zagadnienia prawne sformułowała pięć pytań: 1. jak należy rozumieć pojęcie „wiadomości specjalnych” w kontekście specjalistycznych pojęć i skomplikowanych stosunków prawnych na gruncie prawa bankowego i instrumentów finansowych, 2. czy dowolne uznanie zwalnia Sąd z obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii biegłego i wydanie orzeczenia w oparciu o własne wiadomości specjalne w zakresie wysokospecjalistycznych pojęć oraz

skomplikowanych stosunków prawnych na gruncie prawa bankowego i szeroko rozumianych instrumentów finansowych, czy też w sytuacji, w której w sprawie zachodzi potrzeba wyjaśnienia pewnych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych w powołanym zakresie, niezbędne jest dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, 3. czy skutek odmowy przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego może stanowić uzasadnioną podstawę oddalenia powództwa z uwagi na niewykazanie okoliczności wymagających wiadomości specjalnych, 4. czy pojęcie ochrony wierzyciela może uzasadniać nieograniczone prawo wierzyciela (banku) do odmowy zaproponowanych form zabezpieczenia spełniających wymagania prawa i żądania od dłużnika kolejnych form zabezpieczeń celem uzupełnienia wartości zabezpieczenia umowy pożyczki, nawet jeżeli stanowi to przyczynę powstania po stronie dłużnika szkody, 5. czy, uwzględniając brak stosownych zapisów umownych wierzyciel (bank) ma prawo do całkowicie dowolnego wyboru formy i przedmiotu uzupełnienia wartości zabezpieczenia umowy pożyczki, w tym przedmiotu zabezpieczenia hipotecznego.

Skarżąca wskazała, że kwestie związane z powyższymi zagadnieniami omówione zostały szerzej w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych. Stwierdziła też, że rozstrzygnięcie tych zagadnień będzie miało zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i spraw podobnych oraz dla wykładni i zastosowania art. 93 ust. 1 prawa bankowego, art. 65 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych oraz art. 278 k.p.c. Dodatkowo wskazała, że w sprawie miało miejsce poważne naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinien przedstawić występujące w sprawie zagadnienie prawne przez jego odpowiednie sformułowanie jako abstrakcyjnego pytania prawnego, wskazać przepis prawa, na tle którego powstało oraz przedstawić kontrowersje i rozbieżne oceny prawne wyrażane na tle zagadnienia i dotychczas nie rozstrzygnięte jak również wykazać,

że zagadnienie ma tak poważny charakter i tak istotne znaczenie, iż powinien zająć stanowisko Sąd Najwyższy w celu nie tylko prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy lecz także rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ.). Należy podkreślić, że wywód prawny mający wykazać występujące na tle zagadnienia kontrowersje i rozbieżne oceny prawne oraz ich poważny charakter powinien być przedstawiony w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie wystarczy odwołanie się w tym zakresie do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, gdyż czym innym jest przewidziany w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. obowiązek uzasadnienia podstaw kasacyjnych, a czym innym przewidziany w art. 398⁴ § 2 k.p.c. obowiązek uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. I choć argumenty w obu przypadkach mogą być podobne, to skarżący obowiązany jest przedstawić odrębny wywód prawny dotyczący obu przesłanek skargi kasacyjnej, bowiem Sąd Najwyższy bada je odrębnie, w innych stadiach postępowania kasacyjnego. W ramach przedsądu bada jedynie istnienie przesłanki określonej w art. 398⁴ § 2 k.p.c., gdyż badanie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia możliwe jest dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w ramach jej merytorycznej oceny (porównaj postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2001 r. IV CZ 26/01, z dnia 18 marca 2015 r. III CSK 412/14 i z dnia 26 marca 2015 r. IV CSK 577/14, nie publ.).

Skarżąca nie wykazała istnienia w sprawie tak rozumianego istotnego zagadnienia prawnego. Przede wszystkim nie wskazała żadnych przepisów prawa, na tle których powstały sformułowane przez nią pytania. Nie przedstawiła też jakichkolwiek kontrowersji lub rozbieżnych ocen prawnych powstałych na tle tych zagadnień, a odwołanie się w tym zakresie do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, nie może być skuteczne, jak wskazano wyżej. Przedstawienie pogłębionej argumentacji prawnej było konieczne tym bardziej, że kwestie poruszone w pytaniach nie są szczególnie skomplikowane a ewentualne wątpliwości wielokrotnie już zostały szeroko omówione i wyjaśnione w literaturze i orzecznictwie.

Skarżąca nie wykazała też istnienia pozostałych powołanych przesłanek przedsądu, gdyż nie przedstawiła żadnego ich uzasadnienia.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

[l.n]